

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง "ปัญหาการสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมแบบประสม" นี้ มีความมุ่งหมายสำคัญคือ เพื่อศึกษาสภาพการสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมแบบประสมแบบ 1 เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประมวลการสอน และเอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรของโรงเรียนมัธยมแบบประสมแบบ 1 เพื่อศึกษาการสอนภาษาไทยในฐานะวิชาเลือก และเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอน กิจกรรมประกอบการเรียนการสอนและการวัดผลวิชาภาษาไทย รวมทั้งเพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวิชาภาษาไทย ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อเท็จจริงและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาเป็นข้อเสนอสำหรับปรับปรุงหลักสูตรวิชาภาษาไทย เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และบรรลุความมุ่งหมายในการจัดการศึกษามัธยมแบบประสมให้มากที่สุด

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย หัวหน้าสายวิชาภาษาไทย และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมที่อยู่ในโครงการพัฒนาการศึกษาทั้ง 20 โรงเรียน โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทุกคนจำนวน 150 ฉบับ หัวหน้าสายวิชาภาษาไทยทุกคนจำนวน 20 ฉบับ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนละ 20 ฉบับ สำหรับนักเรียนที่เรียนวิชาเลือก 10 ฉบับ และไม่ได้เรียนวิชาเลือก 10 ฉบับ รวมจำนวนแบบสอบถามของนักเรียนทั้งหมด 400 ฉบับ แบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) แบบเลือกตอบ (Checklist) และแบบให้ตอบโดยอิสระ (Open-end) แบบสอบถามแต่ละประเภทแบ่งเป็นภาค ๆ ดังนี้

แบบสอบถามของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย แบ่งเป็น 5 ภาคคือ

ภาคที่ 1 ข้อความทั่วไปเกี่ยวกับครูผู้สอนวิชาภาษาไทย

ภาคที่ 2 หลักสูตร ประมวลการสอน หนังสือแบบเรียน และเอกสารประกอบการเรียนการสอน

ภาคที่ 3 อุปกรณการสอน กิจกรรม และการวัดผลการสอนภาษาไทย

ภาคที่ 4 วิชาเลือกในหมวดภาษาไทย

ภาคที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการสอนภาษาไทย

แบบสอบถามสำหรับหัวหน้าสายวิชาภาษาไทยแบ่งเป็น 5 ภาคเช่นเดียวกัน สำหรับภาคที่ 1 นั้นเป็นข้อความทั่วไปเกี่ยวกับหัวหน้าสายวิชาภาษาไทย ส่วนอีก 4 ภาคนั้นใช้แบบสอบถามชนิดเดียวกันกับของครู

แบบสอบถามสำหรับนักเรียนแบ่งออกเป็น 3 ภาคคือ

ภาคที่ 1 ข้อความทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน

ภาคที่ 2 วิชาเลือกในหมวดภาษาไทย

ภาคที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาไทย

ผู้วิจัยได้แบบสอบถามจากครูก็คิดเป็นร้อยละ 98.00 หัวหน้าสายวิชาร้อยละ 100.00 และจากนักเรียนร้อยละ 93.25 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ดังนี้

ก. แบบสอบถามของครูสอนภาษาไทยและหัวหน้าสายวิชาภาษาไทย

ภาคที่ 1 คิดค่าตอบเป็นร้อยละ และค่าเฉลี่ยนำหนักค่าตอบมาเทียบอันดับโดย

ถือเกณฑ์ดังนี้

4.56 - 5.00	หมายความว่า	มาก
3.56 - 4.55	หมายความว่า	ค่อนข้างมาก
2.56 - 3.55	หมายความว่า	ปานกลาง
1.56 - 2.55	หมายความว่า	น้อย
1.00 - 1.55	หมายความว่า	น้อยที่สุด

ภาคที่ 2 และภาคที่ 3 คิดค่าตอบ เป็นร้อยละและค่าเฉลี่ยนำหนักค่าตอบ

ภาคที่ 4 ค่าตอบคิดเป็นร้อยละ

ภาคที่ 5 ค่าตอบคิดเป็นค่าเฉลี่ยนำหนักค่าตอบ

ข. แบบสอบถามของนักเรียน

ภาคที่ 1 คิดค่าตอบ เป็นร้อยละ และค่าเฉลี่ยนำหนักค่าตอบ

ภาคที่ 2 คิดค่าตอบ เป็นร้อยละ

ภาคที่ 3 คิดค่าตอบ เป็นร้อยละ และค่าเฉลี่ยนำหนักค่าตอบ

สรุปผลการวิจัย

1. ก. ข้อความทั่วไปเกี่ยวกับครูผู้สอนวิชาภาษาไทย

ครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมแบบประสมเป็นหญิง 117 คน เป็นชาย 30 คน อายุเฉลี่ย 31.25 ปี วุฒิสุงสุดเป็นวุฒิต่างการศึกษาระดับปริญญาตรี 97 คน ต่ำกว่าปริญญาตรี 43 คน เป็นวุฒิสามัญระดับปริญญาโท (M.A.) 1 คน และปริญญาตรี 2 คน สำเร็จวิชาเอกภาษาไทย 96 คน วิชาโทภาษาไทย 11 คน และสาขาวิชาอื่น ๆ 17 คน และวุฒิต่างที่ไม่มีวิชาเอกและวิชาโท 30 คน ประสบการณ์ในการสอนมาทั้งหมดโดยเฉลี่ย 8.31 ปี ประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยโดยเฉลี่ย 4.88 ปี จำนวนชั่วโมงสอนทั้งหมดในหนึ่งสัปดาห์โดยเฉลี่ย 17.62 ชั่วโมง จำนวนชั่วโมงที่สอนภาษาไทยในหนึ่งสัปดาห์โดยเฉลี่ย 17.00 ชั่วโมง

ครูผู้สอนภาษาไทยส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 59.86 สอนภาษาไทยเพราะได้รับการศึกษาในแขนงนี้มาโดยเฉพาะ รองลงมาร้อยละ 51.70 มีความสนใจและสมัครใจที่จะสอน และมีครูเพียงร้อยละ 3.40 ที่สอนเพราะไม่ถนัดสอนวิชาอื่น ตำแหน่งหน้าที่นอกเหนือไปจากการสอนคือเป็นครูประจำชั้นคิดเป็นร้อยละ 80.27 มีครูเพียงร้อยละ .68 เท่านั้นที่เป็นครูแนะแนว ส่วนความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับโครงการมัธยมแบบประสมก่อนการเป็นครูนั้นมีพอสมควร คิดเป็นร้อยละ 68.02 มีครูเพียงร้อยละ 1.36 เท่านั้นที่ไม่เคยรู้จักหรือได้ยินเกี่ยวกับโครงการมัธยมแบบประสมแบบ 1 มาเลย ในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมแบบประสมแบบ 1 ในปัจจุบันนั้น ครูส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 51.7 ได้ศึกษาเรื่องการจัดการศึกษาหลักสูตรและการวัดผลเฉพาะในหมวดวิชาภาษาไทย อย่างกระฉ่างชัด เกี่ยวกับสถานที่ที่ใช่ประกอบการสอนภาษาไทย ทุกโรงเรียนมีห้องสมุดสำหรับนักเรียน มีห้องฉายภาพยนตร์คิดเป็นร้อยละ 41.50 และร้อยละ 40.14 มีห้องภาษาไทยสำหรับความเห็นของครูเกี่ยวกับปริมาณและคุณภาพของห้องสมุดสำหรับนักเรียน ครูส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 59.86 เห็นว่า นักเรียนสามารถค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดประกอบการเรียนได้บ้างบางบทเรียน หนังสือที่ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 87.76 ใช่ประกอบการสอนภาษาไทยคือหนังสือวรรณคดีและนวนิยาย จำนวนรองลงมาร้อยละ 80.95 ใช่หนังสือพิมพ์นิตยสารและบทความต่าง ๆ และร้อยละ 69.39 ที่ใช่คู่มือครู ชอบกพรองที่ครูภาษาไทยส่วนใหญ่

ร้อยละ 77.56 พบจากการสอนนักเรียนคือ เด็กขาดทักษะในการเขียนแบบบรรยายและเขียนตัวสะกดผิดมาก จำนวนรองลงมาร้อยละ 75.71 เด็กขาดทักษะทางการพูด ไม่กล้าพูด พูดไม่ชัด โดยเฉพาะตัว ร.ล. และอักษรควม

ข. ข้อความทั่วไปเกี่ยวกับหัวหน้าสายวิชาภาษาไทย

หัวหน้าสายวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมแบบประสมเป็นหญิง 11 คน ชาย 9 คน อายุเฉลี่ย 35.50 ปี วุฒิสุงสุดเป็นวุฒิต่างการศึกษาระดับปริญญาตรี 11 คน ต่ำกว่าปริญญาตรี 5 คน เป็นวุฒิสามัญระดับปริญญาโท (M.A.) 1 คน และปริญญาตรี 3 คน สำเร็จวิชาเอกภาษาไทย 12 คน วิชาโทภาษาไทย 1 คน สาขาวิชาอื่น ๆ 2 คน และวุฒิที่ไม่มีวิชาเอกและวิชาโท 6 คน ประสบการณ์ในการสอนทั้งหมดโดยเฉลี่ย 15.20 ปี ประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาไทยโดยเฉลี่ย 11.35 ปี ประสบการณ์ในการเป็นหัวหน้าสายวิชาภาษาไทยโดยเฉลี่ย 5.95 ปี จำนวนชั่วโมงสอนทั้งหมดในหนึ่งสัปดาห์โดยเฉลี่ย 16.35 ชั่วโมง จำนวนชั่วโมงที่หัวหน้าสายวิชาสอนภาษาไทยในหนึ่งสัปดาห์โดยเฉลี่ย 15.30 ชั่วโมง จำนวนครั้งที่หัวหน้าสายวิชาเคยได้รับการอบรมโดยเฉลี่ย 4.20 ครั้ง จำนวนครั้งที่หัวหน้าสายวิชาเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของหัวหน้าสายวิชาโดยเฉลี่ย 1.60 ครั้ง

งานและกิจกรรมเกี่ยวกับการเตรียมการสอนของหัวหน้าสายวิชาก่อนเปิดภาคเรียน หัวหน้าสายวิชาคิดเป็นร้อยละ 95.00 จัดตารางสอนของสายวิชาภาษาไทยและจัดให้ครูเข้าสอนตามระดับชั้น ร้อยละ 75.00 จัดให้ครูทุกคนร่วมกันทำโครงการสอนระยะยาว ส่วนงานในคานนิตเทศการสอนนั้นหัวหน้าสายวิชาคิดเป็นร้อยละ 95.00 แนะนำครูในสายวิชาเกี่ยวกับการใช้ประมวลการสอน หนังสือแบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ อุปกรณ์การสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวนรองลงมาคิดเป็นร้อยละ 90.00 ให้ความช่วยเหลือแนะนำแก่ครูในสายวิชาในคานการเรียนการสอนและอื่น ๆ มีหัวหน้าสายวิชาเพียงร้อยละ 15.00 เท่านั้นที่สาธิตวิธีสอนภาษาไทยแก่ครูในสายวิชา

สำหรับการควบคุมดูแลการสอนของครูในสายวิชาหัวหน้าสายวิชาคิดเป็นร้อยละ 85.00 ดูแลให้ครูเข้าสอนตามเวลาที่กำหนด และประชุมเกี่ยวกับงานในสายวิชาเป็นระยะ ๆ จำนวนรองลงมาร้อยละ 75.00 จัดให้ครูทำบันทึกการสอนประจำวัน ในเรื่องการจัดบริการคานวัสดุอุปกรณ์การสอน หัวหน้าสายวิชาร้อยละ 95.00 ให้ความสะดวกแก่ครูในการใช้

วัตถุประสงค์ที่มีอยู่และความคุ้มค่า มีหัวหน้าสายวิชาเพียงร้อยละ 5.00 ที่จะทำบันทึกจำนวนครั้งในการใช้อุปกรณ์แต่ละชนิด

ในด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนของนักเรียนนั้น หัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 95.00 รวบรวมพิจารณาเลือกตรวจดูความเหมาะสมของข้อสอบก่อนนำไปใช้เสมอ จำนวนรองลงมาร้อยละ 90.00 หัวหน้าสายวิชาดูแลการเก็บคะแนนระหว่างปีของครูให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการวัดผล ร้อยละ 85.00 ส่งเสริมให้ครูในสายวิชามีเกณฑ์การออกข้อสอบที่ถูกต้องและให้ออกข้อสอบแต่ละวิชา มีหัวหน้าสายวิชาเพียงจำนวนน้อยคิดเป็นร้อยละ 30.00 ที่จะวิเคราะห์ข้อสอบทำสถิตินักเรียนสอบไล่สอบตก ส่วนการติดตามผลและประเมินผลงานของครู หัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 85.00 จัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในสายวิชาเดียวกัน จำนวนรองลงมาร้อยละ 75.00 ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานในสายวิชา มีหัวหน้าสายวิชาเพียงร้อยละ 35.00 ที่ทำบันทึกติดตามผลงานของครูแต่ละคนในสายวิชาไว้ และการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูในสายวิชานั้น หัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 75.00 เปิดโอกาสให้ครูในสายไปศึกษาต่อ และหาวิธีการส่งเสริมให้ครูใช้ประโยชน์จากห้องสมุดอย่างเต็มที่ มีหัวหน้าสายวิชาเพียงจำนวนน้อยคิดเป็นร้อยละ 20.00 ที่จัดทำเอกสารทางวิชาการเผยแพร่ความรู้

ความคิดเห็นของหัวหน้าสายวิชาที่มีต่อครูผู้สอนภาษาไทยในเรื่องต่าง ๆ นั้นโดยเฉลี่ยแล้ว หัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นไว้ในระดับค่อนข้างมากเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. ครูเข้าใจความหมายของเนื้อหาวิชาภาษาไทย
2. ครูเข้าใจความหมายของวัตถุประสงค์ของการสอนและรู้จักให้นักเรียนทำการบ้านตามความเหมาะสม
3. ครูสามารถใช้ประมวลการสอนและคู่มือครูเป็นแนวการสอน
4. ครูมีทัศนคติที่ดีต่อการสอนภาษาไทย

เป็นที่น่าสังเกตว่า หัวหน้าสายวิชาจำนวนน้อยเท่านั้นที่เห็นว่าครูสนใจสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสมาคมทางการศึกษา

สำหรับความคิดเห็นของหัวหน้าสายวิชาที่มีต่อนักเรียนที่เรียนภาษาไทย โดยเฉลี่ยแล้วหัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นไว้ในระดับปานกลางได้แก่เรื่อง

1. นักเรียนมีความระมัดระวังและสามารถในการฟัง พูด อ่าน และเขียนดีขึ้น
2. นักเรียนทำการบ้านและทำรายงานวิชาการไทยสม่ำเสมอขึ้น
3. นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านหนังสือมากขึ้น

ส่วนความคิดเห็นของหัวหน้าสายวิชาในระดับค่อนข้างมากได้แก่ การใช้อุปกรณ์การสอนทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น นักเรียนสนใจและร่วมมือในกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผลการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนดีขึ้น

2. ปัญหาหลักสูตร ประมวลการสอน หนังสือแบบเรียน และเอกสารประกอบการเรียนการสอน

2.1 ปัญหาหลักสูตรและประมวลการสอนวิชาวรรณคดีไทยที่ครูระดับชั้น ม.ศ.ต้น ส่วนใหญ่ประสบเหมือนกันทุกชั้นคือ ปัญหาการขาดประมวลการสอนประกอบวิชาในหลักสูตร ซึ่งตรงกับความคิดเห็นส่วนใหญ่ของหัวหน้าสายวิชาทุกระดับชั้น

2.2 ปัญหาหลักสูตรและประมวลการสอนวิชาหลักภาษาที่ครูสอนหลักภาษาส่วนใหญ่ประสบเหมือนกันทุกชั้นคือ ปัญหาเนื้อหาในหลักสูตรซ้ำซากทำให้เกิดความเบื่อหน่าย สำหรับหัวหน้าสายวิชาที่มีความเห็นว่าปัญหาคือขาดประมวลการสอนประกอบวิชาในหลักสูตรทุกระดับชั้น

2.3 ปัญหาหลักสูตรและประมวลการสอนวิชาการใช้ภาษา ครูส่วนใหญ่ประสบปัญหา คือชั้น ม.ศ.1 ขาดประมวลการสอนประกอบวิชาในหลักสูตร ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของหัวหน้าสายวิชาในทุกระดับชั้น ครูชั้น ม.ศ.2 และ ม.ศ.3 ประสบปัญหาเนื้อหาในหลักสูตรซ้ำซาก ทำให้เบื่อหน่าย

2.4 ปัญหาหลักสูตรและประมวลการสอนวิชาเลือกภาษาไทย 21, 22, 31 และ 32 ครูส่วนใหญ่ประสบปัญหาเหมือนกันคือ การขาดประมวลการสอนประกอบวิชาในหลักสูตร ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของหัวหน้าสายวิชา

2.5 ปัญหาแบบเรียนวรรณคดีไทย ครูส่วนใหญ่ทุกระดับชั้นประสบปัญหาเหมือนกันคือ หนังสือแบบเรียนมีคำอธิบายน้อยเกินไป แต่หัวหน้าสายวิชาที่มีความเห็นแตกต่างไปจากครูระดับชั้น ม.ศ.1 และ ม.ศ.2 สำหรับ 2 ชั้นนี้ หัวหน้าสายวิชาเห็นว่าปัญหาคือ เนื้อหาที่นำมาให้เรียนไม่น่าสนใจ

2.6 ปัญหาเนื้อหาที่นำมาให้เรียนวิชาหลักภาษา ครูส่วนใหญ่ทุกระดับชั้นประสบปัญหาเหมือนกันคือ เนื้อหาที่นำมาให้เรียนซ้ำซากหรือคล้ายคลึงกัน ซึ่งตรงกับความเห็นของหัวหน้าสายวิชา

2.7 ปัญหาเนื้อหาที่นำมาให้เรียนวิชาการใช้ภาษา ครูส่วนใหญ่ระดับชั้น ม.ศ.1 ประสบปัญหาขาดประสบการณ์และความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่นำมาให้เรียน ซึ่งตรงกับความเห็นของหัวหน้าสายวิชาทุกระดับชั้น ครูระดับชั้น ม.ศ.2 ประสบปัญหาเนื้อหาที่นำมาให้เรียนซ้ำซากหรือคล้ายคลึงกันและครูชั้น ม.ศ.3 ประสบปัญหาเนื้อหาที่นำมาให้เรียนไม่เหมาะกับวัยของเด็ก

2.8 ปัญหาเนื้อหาที่นำมาให้เรียนวิชาเลือกภาษาไทย 21 และ 31 ครูส่วนใหญ่ที่สอนวิชาภาษาไทย 21 ประสบปัญหาเนื้อหาที่นำมาให้เรียนมีคำอธิบายน้อยเกินไป ครูที่สอนวิชาภาษาไทย 31 ประสบปัญหาขาดประสบการณ์และความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่นำมาให้เรียน ซึ่งปัญหาทั้งสองนี้ตรงกับความเห็นของหัวหน้าสายวิชา

2.9 ปัญหาหนังสือที่กำหนดให้อ่านวิชาภาษาไทย 22 และ 32 ครูส่วนใหญ่ที่สอนภาษาไทย 22 และ 32 ประสบปัญหาห้องสมุดของทางโรงเรียนไม่มีหนังสือที่กำหนดให้อ่าน แต่หัวหน้าสายวิชามีความเห็นว่าหนังสือที่กำหนดให้อ่านไม่เหมาะกับวัยของเด็ก

2.10 ปัญหาหนังสือประกอบการเรียนการสอนวิชาวรรณคดีไทย วิชาหลักภาษาและวิชาการใช้ภาษา ครูส่วนใหญ่ประสบปัญหาเหมือนกันคือ หนังสือประกอบการเรียนการสอนมีน้อย ซึ่งตรงกับความเห็นของหัวหน้าสายวิชาทุกระดับชั้น

2.11 ความพอเพียงของแบบเรียนและหนังสือหรือเอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาวรรณคดีไทย โดยเฉลี่ยแล้วครูและหัวหน้าสายทุกระดับชั้นเห็นว่าหนังสือแบบเรียนมีอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ส่วนหนังสือประกอบการเรียนวรรณคดีไทยเพิ่มเติม เอกสารประกอบการสอน คู่มือครู และแบบฝึกหัดนั้นครูทุกระดับชั้นเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากครูที่สอนชั้น ม.ศ.3 เท่านั้นที่เห็นว่าแบบฝึกหัดมีอยู่ในระดับน้อย สำหรับหัวหน้าสายวิชาที่มีความเห็นแตกต่างจากครูในเรื่องหนังสือประกอบการเรียนวรรณคดีเพิ่มเติมคือเห็นว่าอยู่ในระดับค่อนข้างมากทุกระดับชั้น

2.12 ความพอเพียงของแบบเรียนและหนังสือหรือเอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาหลักภาษา โดยเฉลี่ยแล้วครูทุกระดับชั้น และหัวหน้าสายวิชาเห็นว่าเอกสารประกอบการสอนมีอยู่ในระดับปานกลาง เว้นแต่ชั้น ม.ศ.1 ที่หัวหน้าสายวิชาเห็นว่าอยู่ในระดับค่อนข้างมาก สำหรับเอกสารประกอบการเรียน คู่มือครู และแบบฝึกหัดโดยเฉลี่ยแล้ว ครูที่สอนชั้น ม.ศ.1 เห็นว่ามีอยู่ในระดับปานกลาง แต่ครูที่สอนชั้น ม.ศ.2 และ ม.ศ.3 เห็นว่ามีอยู่ในระดับน้อย ซึ่งตรงข้ามกับหัวหน้าสายวิชาที่เห็นว่าชั้น ม.ศ.1 มีเอกสารประกอบการเรียนค่อนข้างมาก คู่มือครูและแบบฝึกหัดมีอยู่ในระดับปานกลาง และชั้น ม.ศ.2 และ ม.ศ.3 นั้น หัวหน้าสายวิชาเห็นว่าทุกอย่างมีอยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น

2.13 ความพอเพียงของแบบเรียนและหนังสือหรือเอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาการใช้ภาษา โดยเฉลี่ยแล้วครูทุกระดับชั้นและหัวหน้าสายวิชาเห็นว่าเอกสารประกอบการสอนมีอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเอกสารประกอบการเรียนนั้นครูเห็นว่ามีในระดับน้อยทุกชั้น ซึ่งแตกต่างกับหัวหน้าสายวิชาที่เห็นว่ามีในระดับปานกลาง สำหรับคู่มือครูและแบบฝึกหัดนั้นโดยเฉลี่ยแล้วครูที่สอนชั้น ม.ศ.1 เห็นว่ามีในระดับปานกลาง ส่วนครูที่สอนชั้น ม.ศ.2 และ ม.ศ.3 เห็นว่ามีอยู่ในระดับน้อย แต่หัวหน้าสายวิชามีความเห็นแตกต่างไปจากครูที่สอนชั้น ม.ศ.2 และ ม.ศ.3 คือเห็นว่ามีอยู่ในระดับปานกลาง

2.14 ความพอเพียงของเอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาเลือกภาษาไทย 21, 22, 31 และ 32 โดยเฉลี่ยแล้วครูเห็นว่าเอกสารประกอบการเรียนและการสอน คู่มือครูและแบบฝึกหัดมีอยู่ในระดับน้อยทุกอย่าง มีเอกสารประกอบการสอนภาษาไทย 31 เพียงอย่างเดียวที่ครูเห็นว่ามีอยู่ในระดับปานกลาง แต่หัวหน้าสายวิชามีความเห็นแตกต่างจากครู คือ หัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่เห็นว่ามีอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นเอกสารประกอบการเรียนวิชาไทย 21 คู่มือครูวิชาไทย 21, 31 และ 32 และแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย 21 และ 31 เท่านั้นที่มีอยู่ในระดับน้อย

3. ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน กิจกรรม และการวัดผลของครูผู้สอนวิชาภาษาไทยและหัวหน้าสายวิชาภาษาไทย

3.1 การใช้อุปกรณ์การสอนของครูโดยเฉลี่ยแล้วครูใช้ในระดับน้อยเกือบทุกอย่าง แต่มีหุ่นกระบอก วิหุญ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ ที่ครูใช้ในระดับน้อยที่สุด และมีรูปภาพอย่าง

เดียวเท่านั้นที่ครูใช้ในระดับค่อนข้างมาก สำหรับหัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่ นั้น โดยเฉลี่ยแล้ว ใช้อุปกรณ์การสอนอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีรูปภาพและหนังสือพิมพ์เท่านั้นที่หัวหน้าสายวิชาใช้ในระดับค่อนข้างมาก

3.2 ปัญหาการใช้อุปกรณ์การสอนของครูและหัวหน้าสายวิชาภาษาไทย ทั้งครูและหัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่ประสบปัญหาอุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ส่วนครูและหัวหน้าสายวิชาจำนวนรองลงมาประสบปัญหาขาดอาคารสถานที่เก็บอุปกรณ์

3.3 บริการทางค่านอุปกรณ์ที่ครูและหัวหน้าวิชาภาษาไทยอยากให้มีขึ้น สำหรับครูส่วนใหญ่ต้องการห้องสำหรับทำอุปกรณ์ ทดลองใช้และเก็บอุปกรณ์ และศูนย์วัสดุอุปกรณ์ที่โรงเรียนจะยืมมาใช้ได้ แต่บริการค่านอุปกรณ์ที่หัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่ต้องการคือ เครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดทำอุปกรณ์

3.4 การจัดกิจกรรมการสอนของครูและหัวหน้าสายวิชา โดยเฉลี่ยแล้วทั้งครูและหัวหน้าสายวิชาจัดอยู่ในระดับน้อยทุกอย่าง แต่มีการอธิบายประกอบการซักถามและการบรรยายเนื้อหาตามบทเรียนเท่านั้นที่ครูและหัวหน้าสายวิชาจัดทำอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ส่วนการเชิญวิทยากรมาบรรยายนั้นเป็นกิจกรรมที่ครูจัดทำในระดับน้อยที่สุด

3.5 ปัญหาการจัดกิจกรรมการสอนของครูและหัวหน้าสายวิชาภาษาไทย ครูและหัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่ประสบปัญหานักเรียนมีจำนวนมากเกินไป ครูและหัวหน้าสายวิชาจำนวนรองลงมาประสบปัญหาสภาพห้องเรียนไม่เหมาะในการจัดกิจกรรม

3.6 กิจกรรมที่ครูและหัวหน้าสายวิชาภาษาไทยต้องการจัดอย่างยิ่ง แต่มีอุปสรรคไม่อาจจัดได้คือ การเชิญวิทยากรมาบรรยายวิชาการ ครูและหัวหน้าสายวิชาจำนวนรองลงมาต้องการจัดทัศนศึกษาประกอบการเรียน

3.7 วิชาการที่ครูและหัวหน้าสายวิชาภาษาไทยส่วนใหญ่ใช้วัดผลการสอนภาษาไทย คือ การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด สำหรับครูและหัวหน้าสายวิชาจำนวนรองลงมาใช้แบบทดสอบที่สร้างขึ้นเองเป็นระยะ ๆ ทั้งครูและหัวหน้าสายวิชาไม่มีผู้ใดใช้แบบทดสอบประจำภาคเท่านั้นเป็นวิธีการวัดผล

3.8 วัตถุประสงค์ในการวัดผลวิชาภาษาไทยของครูและหัวหน้าสายวิชาภาษาไทยส่วนใหญ่ เพื่อทราบจุดประสงค์ของการสอนว่าได้ผลสมความมุ่งหมายที่ตั้งไว้เพียงใด แต่

สำหรับการวัดผลเพื่อการเลื่อนชั้นของโรงเรียนเท่านั้น ทั้งครูและหัวหน้าสายวิชาไม่มีผู้ใด
แสดงความคิดเห็นไว้

3.9 ปัญหาการวัดผลวิชาภาษาไทยที่ครูและหัวหน้าสายวิชาภาษาไทยส่วนใหญ่ประสบ
อยู่ คือไม่สามารถวัดผลได้ทุกด้านตามความมุ่งหมายของการสอนภาษาไทย

3.10 วิธีการวัดผลวิชาวรรณคดีไทย หลักภาษา การใช้ภาษา วิชาเลือกภาษาไทย
21, 22, 31 และ 32 ในด้านความรู้ ความเข้าใจ และการนำไปใช้โดยเฉลี่ยแล้วครูทำอยู่
ในระดับค่อนข้างมาก แต่มีวิธีวัดผลในด้านความรู้ของนักเรียนในวิชาการใช้ภาษาและวิชา
เลือกภาษาไทย 21 และ 22 เท่านั้นที่อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการวัดความสามารถของ
นักเรียนในด้านการวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินผลนั้น ครูได้ทำอยู่ในระดับ
ปานกลางเท่านั้น ซึ่งตรงข้ามกับหัวหน้าสายวิชาที่กล่าวว่าโดยเฉลี่ยแล้ววัดความสามารถ
ของนักเรียนในทุกวิชาในด้านการวิเคราะห์และการประเมินผลทำอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

4. วิชาเลือกในหมวดภาษาไทย

4.1 วัตถุประสงค์ในการสอนวิชาภาษาไทยในฐานะวิชาเลือก ทั้งครูและหัวหน้า
สายวิชาส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ทางภาษาไทยกว้างขวางขึ้น ครูจำนวน
รองลงมามีวัตถุประสงค์ในการสอนเพื่อสนองความสามารถและความสนใจของนักเรียน ส่วน
หัวหน้าสายวิชาจำนวนรองลงมามีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างจากครูคือ เพื่อส่งเสริมความรู้ของ
นักเรียนให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อ

4.2 ความคิดเห็นของครูและหัวหน้าสายวิชาเกี่ยวกับนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาเลือก
ครูและหัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่เห็นว่า นักเรียนที่เลือกเรียนวิชาเลือกนั้นเพราะมีความสนใจ
ในวิชาภาษาไทย และหัวหน้าสายวิชายังมีความเห็นเพิ่มเติมอีกว่าที่นักเรียนมาเลือกเพราะ
ได้รับคำแนะนำจากครูแนะแนวหรือครูประจำชั้นให้มาเลือก ซึ่งตรงกับความเห็นของครู
จำนวนรองลงมา

4.3 ความคิดเห็นของครูและหัวหน้าสายวิชาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาเลือก ครูส่วนใหญ่
เห็นว่าเนื้อหาวิชาเลือกนั้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาต่อในอนาคต แต่หัวหน้า
สายวิชาส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาวิชาเลือกเหมาะสมสำหรับนักเรียนในระดับนี้

4.4 ความรู้ของครูและหัวหน้าสายวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาเลือก ครูและหัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่เคยศึกษาเนื้อหาวิชาเลือกมาบ้าง แต่ยังไม่เข้าใจและมีประสบการณ์ยังไม่เพียงพอ ครูและหัวหน้าสายวิชาจำนวนรองลงมามีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาเลือกอยู่บ้าง แต่ต้องการวัสดุการสอนช่วยใหม่มากกว่าที่มีอยู่

4.5 ปัญหาที่ครูและหัวหน้าสายวิชาพบจากการสอนวิชาเลือก ครูส่วนใหญ่มีปัญหาเอกสารประกอบการเรียนและหนังสือประกอบการสอนมีน้อย ซึ่งตรงกับความเห็นของหัวหน้าสายวิชาจำนวนรองลงมา ส่วนปัญหาของหัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่คือขาดคู่มือครู

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงการสอนภาษาไทยของครูและหัวหน้าสายวิชาภาษาไทย

5.1 ความคิดเห็นของครูและหัวหน้าสายวิชาในการปรับปรุงหลักสูตรและหนังสือเรียน โดยเฉลี่ยแล้วครูและหัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรและหนังสือแบบเรียนในระดับค่อนข้างมากเกือบทุกเรื่อง เช่น ควรตั้งวัตถุประสงค์ของวิชาในหมวดให้แน่ชัดขึ้น ควรแนะนำหนังสืออ่านประกอบแต่ละวิชา ควรแจกเอกสารประกอบการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น สำหรับข้อหลังนี้หัวหน้าสายวิชาแสดงความคิดเห็นว่าในระดับมาก มีอยู่ 4 เรื่องที่ทั้งครูและหัวหน้าสายวิชาแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางคือ การจัดเรียงเนื้อหาของวิชาวรรณคดีไทย วิชาการใช้ภาษา และวิชาหลักภาษาเหมาะสมแล้ว และการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาหนังสือแบบเรียนเหมาะสมแล้ว

5.2 ความคิดเห็นของครูและหัวหน้าสายวิชาเกี่ยวกับการปรับปรุงการใช้อุปกรณ์การสอนและกิจกรรมการสอน โดยเฉลี่ยแล้วทั้งครูและหัวหน้าสายวิชาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ 2 เรื่องนี้ไว้อยู่ในระดับค่อนข้างมากทุกอย่าง เช่น ในด้านอุปกรณ์การสอนนั้นควรมีการส่งเอกสารของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน ควรเพิ่มงบประมาณเพื่อซื้ออุปกรณ์ในด้านกิจกรรมการสอนเช่น ควรมีการจัดกิจกรรมการสอนอื่น ๆ นอกจากการบรรยาย ควรจัดตั้งชุมนุมภาษาไทย

5.3 ความคิดเห็นของครูและหัวหน้าสายวิชาภาษาไทยในด้านการวัดผล โดยเฉลี่ยแล้วครูแสดงความคิดเห็นในเรื่องการวัดผลนี้ไว้อยู่ในระดับปานกลาง เช่น การให้คะแนน

เป็นเกรดเหมาะสมแล้ว ควรให้คะแนนแต่ละหมวดวิชาเท่ากันตามระเบียบวัดผลแบบหน่วยกิต แต่มีอยู่ 2 เรื่องได้แก่ การให้คะแนนเก็บเป็นครึ่งหนึ่งของคะแนนสอบเหมาะสมแล้ว และควรให้คะแนนการทำกิจกรรมของนักเรียน หัวหน้าสายวิชาแสดงความคิดเห็นไว้ในเรื่องนี้อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

5.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการสอนของครูและหัวหน้าสายวิชาภาษาไทย ทั้งครูและหัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ในระดับค่อนข้างมากเกือบทุกเรื่อง เช่น ควรปรับปรุงหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันฝึกหัดครูให้สนองต่อหลักสูตรมัธยมแบบประสมแบบ 1 ควรส่งครูเข้าอบรมเป็นครั้งคราว แต่มีอยู่ 1 เรื่องที่ครูเห็นควยในระดับมากคือ ควรมีการส่งเสริมให้ครูภาษาไทยไปศึกษาต่อ สำหรับหัวหน้าสายวิชานั้นเห็นว่าควรส่งครูภาษาไทยเข้าอบรมเป็นครั้งคราวและควรบรรจุครูภาษาไทยในโรงเรียนเพิ่มเติมอยู่ในระดับมาก

นักเรียน

1. ขอความทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน

นักเรียนที่ใช้เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัยนี้รวมทั้งหมด 373 คน เป็นชาย 280 คน เป็นหญิง 93 คน อายุสูงสุด 18 ปี ต่ำสุด 12 ปี อายุเฉลี่ย 15.19 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.06 พื้นฐานอาชีพบิดาของนักเรียนส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 48.63 ประกอบอาชีพค้าขาย จำนวนรองลงมาเป็นข้าราชการคิดเป็นร้อยละ 41.10 บิดาจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 10.27 มีอาชีพรับจ้าง ส่วนมารดาของนักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 50.32 มีอาชีพค้าขาย จำนวนรองลงมาคิดเป็นร้อยละ 17.20 มีอาชีพทางเกษตรกรรม มารดาจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 4.81 มีอาชีพรับจ้าง ความคาดหวังของนักเรียนเมื่อสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 73.20 คาดหวังว่าจะศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา จำนวนรองลงมาคิดเป็นร้อยละ 25.47 คาดหวังว่าจะศึกษาต่อระดับเทคนิคหรืออาชีวศึกษา นักเรียนจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 1.33 เท่านั้นที่คาดหวังว่าจะออกไปประกอบอาชีพ วิชาในหมวดภาษาไทยที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือ วิชาวรรณคดีไทย คิดเป็นร้อยละ 84.39 จำนวนรองลงมาคิดเป็นร้อยละ 7.80 ชอบวิชาหลักภาษาและการใช้ภาษา จำนวนเท่ากัน วิชาในหมวดภาษาไทยที่นักเรียนไม่ชอบเรียนมากที่สุดคือ วิชาหลักภาษา

คิดเป็นร้อยละ 61.17 นักเรียนจำนวนรองลงมาร้อยละ 35.00 ไม่ชอบเรียนวิชาการใช้ภาษา มีนักเรียนจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 3.82 เท่านั้น ที่ไม่ชอบเรียนวิชาวรรณคดีไทย การใช้ประโยชน์จากห้องสมุดในการเรียนวิชาภาษาไทย นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 53.89 ใช้ห้องสมุดประกอบการเรียนวิชาภาษาไทยบางวิชาและบางบทเรียน นักเรียนจำนวนรองลงมาร้อยละ 34.04 ใช้คนควาประกอบการเรียนวิชาภาษาไทยทุกวิชา แทบบางบทเรียน มีนักเรียนจำนวนน้อยเพียงร้อยละ 1.88 เท่านั้นที่ใช้ห้องสมุดสำหรับคนควาประกอบการเรียนวิชาภาษาไทยทุกวิชาและทุกชั่วโมงที่เรียน ส่วนหนังสือที่นักเรียนใช้คนควาประกอบการเรียนภาษาไทย นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 63.00 ใช้หนังสือวรรณคดีและนวนิยายประกอบการเรียนภาษาไทย นักเรียนจำนวนรองลงมาร้อยละ 34.59 ใช้หนังสือพิมพ์นิตยสาร และบทความต่าง ๆ สำหรับประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการเรียนวิชาภาษาไทยนั้น นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 53.89 ใช้ภาษาได้คือทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน มีนักเรียนจำนวนน้อยเพียงร้อยละ 4.29 เท่านั้นที่เห็นว่าเรียนวิชาภาษาไทยแล้วจะมีประโยชน์ในคันมีความสามารถในการคิดค้นหาเหตุผล และมีความสามารถในการแก้ปัญหา ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอนของครูภาษาไทย โดยเฉพาะนักเรียนมีความเห็นว่าครูใช้อุปกรณ์ในระดับน้อยที่สุดเกือบทุกอย่าง เช่น บัตรคำ แถบประโยค วิทยุ โทรทัศน์ มีอยู่เพียง 5 อย่างเท่านั้นที่นักเรียนเห็นว่าครูใช้ในระดับน้อยคือ รูปภาพ แผนภูมิ หนังสือพิมพ์ แบนเสียง และเครื่องบันทึกเสียง ส่วนความคิดเห็นชอบนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนของครูภาษาไทยโดยเฉพาะแล้ว นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าครูจัดกิจกรรมการสอนในระดับน้อยที่สุดเกือบทุกอย่าง เช่น การฉายภาพยนตร์ การเชิญวิทยากรมาบรรยาย การจัดทัศนศึกษา มีอยู่เพียง 2 อย่างเท่านั้นที่นักเรียนเห็นว่าครูจัดในระดับค่อนข้างมากคือ การบรรยาย และการอธิบายประกอบการซักถาม สำหรับความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการวัดผลของครูภาษาไทยนั้น โดยเฉพาะแล้วนักเรียนมีความเห็นในเรื่องนี้อยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกอย่าง เช่น การเก็บคะแนนจากการบ้านและแบบฝึกหัด การเก็บคะแนนจากการทดสอบ มีอยู่เพียง 2 เรื่องเท่านั้นที่นักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับการวัดผลของครูภาษาไทยในระดับค่อนข้างมากคือ การเก็บคะแนนจากความสม่ำเสมอในการเข้าชั้นเรียนและการเก็บคะแนนจากความประพฤติของนักเรียน สาเหตุที่นักเรียนไม่เลือกเรียนวิชาเลือกภาษาไทย นักเรียนส่วนใหญ่

ร้อยละ 23.94 ไม่เลือก เพราะไม่สนใจเรียนวิชาเลือกในหมวดภาษาไทย

2. วิชาเลือกในหมวดภาษาไทย

2.1 สาเหตุที่นักเรียนเลือกเรียนวิชาเลือกในหมวดภาษาไทย นักเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.70 เลือกเพราะเนื้อหา มีประโยชน์ต่อการศึกษาคือ นักเรียนจำนวนรองลงมา ร้อยละ 50.81 เลือกเพราะชอบวิชานี้แล้ว

2.2 ปัญหาเกี่ยวกับวิชาเลือกในหมวดภาษาไทยนั้น นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 54.55 มีปัญหา คือ ขาดแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ จำนวนรองลงมา ร้อยละ 34.05 มีปัญหา ขาดอุปกรณ์ประกอบการเรียน

2.3 อุปกรณ์การสอนที่จำเป็นในการเรียนวิชาเลือก นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 65.41 เห็นว่าหนังสือประกอบเรียนเป็นอุปกรณ์ที่จำเป็น จำนวนรองลงมา ร้อยละ 51.89 เห็นว่าอุปกรณ์ที่จำเป็นคือการจัดพิมพ์เอกสารประกอบการเรียน

2.4 กิจกรรมที่จำเป็นในการเรียนวิชาเลือก นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 63.24 เห็นว่าการวิจารณ์แสดงความคิดเห็นเป็นกิจกรรมที่จำเป็น นักเรียนจำนวนรองลงมา ร้อยละ 58.92 เห็นกิจกรรมที่จำเป็น คือการค้นคว้าเนื้อหาเพิ่มเติม นักเรียนจำนวนน้อยที่สุดเห็นว่าการฉายภาพยนตร์ สไลด์ फिल्मสตริปเป็นกิจกรรมที่จำเป็นในการเรียนวิชาเลือก

2.5 ข้อเสนอแนะในการเรียนวิชาเลือก นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 60.54 เห็นว่าควรจัดหนังสืออ่านประกอบวิชาเลือก นักเรียนจำนวนรองลงมา ร้อยละ 46.49 เห็นว่าควรจัดอุปกรณ์การสอนเพิ่มเติม มีนักเรียนจำนวนน้อยมากเพียงร้อยละ 5.54 ที่เห็นว่าควรลดเวลาเรียนในหน่วยลง

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนภาษาไทย

3.1 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรและหนังสือแบบเรียน โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นแต่ละเรื่องในระดับน้อย เช่น เนื้อหาในหลักสูตรและแบบเรียนไม่น่าสนใจ เนื้อหาในหลักสูตรและแบบเรียนยากเกินไป สำหรับเรื่องที่ว่าควรจัดหาหนังสืออ่านประกอบแบบเรียนเพิ่มเติม และควรปรับปรุงคุณภาพของเนื้อหาในบทเรียนนั้น มีนักเรียนแสดงความคิดเห็นไว้ในระดับค่อนข้างมาก

3.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักเรียนเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนแสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ไว้อยู่ในระดับค่อนข้างมาก เช่น อุปกรณ์การสอนช่วยให้เข้าใจบทเรียนดีขึ้น ครูจำเป็นต้องมีอุปกรณ์ประกอบการสอนมีอยู่เพียงเรื่องเดียวที่นักเรียนแสดงความคิดเห็นไว้ในระดับน้อยที่สุดคือ อุปกรณ์การสอนทำให้น่าเบื่อเสียเวลา และไม่มีประโยชน์

3.3 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรม โดยเฉลี่ยแล้วเห็นว่ากิจกรรมมีคุณค่าในระดับค่อนข้างมาก เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยช่วยให้บทเรียนสนุกและน่าสนใจและช่วยให้เข้าใจบทเรียนดีขึ้น มีอยู่เพียงเรื่องเดียวที่นักเรียนเห็นด้วยในระดับน้อยคือ การจัดกิจกรรมไม่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนเลย

3.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักเรียนเกี่ยวกับการวัดผล โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนแสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ไว้มากเกือบทุกเรื่อง จัดอยู่ในระดับปานกลางมีเพียง 2 เรื่องที่นักเรียนเห็นด้วยในระดับค่อนข้างมากได้แก่ ควรมีคะแนนความประพฤติในการเรียนภาษาไทยและควรมีคะแนนการทำกิจกรรมในชั้นเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าทั้งครูและหัวหน้าสายวิชาภาษาไทยประสบปัญหาในเรื่องการขาดประมวลการสอนประกอบวิชาในหลักสูตรวิชาวรรณคดีไทย วิชาการใช้ภาษาและวิชาเลือกภาษาไทย 21, 22, 31 และ 32 ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ วัชรรา คลายนาทร์ ที่พบว่า ครูสั่งคุมศึกษาในโรงเรียนมัธยมแบบประสมขาดประมวลการสอนในทุกวิชาและทุกระดับชั้น¹ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมัธยมแบบประสมมีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงหลักสูตรใหม่ และเป็นโรงเรียนในโครงการทดลอง จึงยังไม่พร้อมที่จะมีการจัดทำประมวลการสอนประกอบวิชาต่าง ๆ และตัวจักรกลที่สำคัญในการจัดทำประมวลการสอนคือบุคลากร

¹วัชรรา คลายนาทร์, เรื่องเดิม.

ของฝ่ายศึกษานิเทศก์สายวิชาภาษาไทย ซึ่งมีจำนวนน้อยและมีภาระหน้าที่หลายด้าน จึงไม่มีเวลาพอที่จะผลิตประมวลการสอนวิชาภาษาไทยได้ในระยะนี้

ส่วนปัญหาหลักสูตรและเนื้อหาที่นำมาให้เรียนวิชาหลักภาษานั้น ครูส่วนใหญ่ประสบปัญหาเนื้อหาที่นำมาให้เรียนซ้ำซากทำให้เกิดความเบื่อหน่าย นักเรียนเองก็มีความเห็นว่าการปรับปรุงคุณภาพของเนื้อหาในบทเรียน ซึ่งตรงกับที่ รัชฎาพรณ เศรษฐวิวัฒน์ ได้วิจัยไว้² ผู้วิจัยในฐานะเคยเป็นครูสอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมแบบประสมได้ประสบปัญหานี้เช่นเดียวกัน เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาหลักภาษาที่ซ้ำกันนั้น เช่นเรื่องประโยค ในหลักสูตรชั้น ม.ศ.1 บ่งไว้ว่าให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องประโยคใจความเดียว ชั้น ม.ศ.2 ฝึกการแต่งประโยคชนิดต่าง ๆ ม.ศ.3 ทบทวนความรู้เรื่องประโยค ในทางทฤษฎีนั้นในการสอนแต่ละชั้นครูควรจะสอนให้มีความยากง่ายตามระดับชั้น แต่ในทางปฏิบัติมักทำได้ยาก เพราะตำราและหนังสือคนควาอยู่ในวงจำกัด แมว่าทางโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสมจะได้อผลิตเอกสารเป็นคู่มือครูและเอกสารประกอบการเรียนการสอนอยู่บ้าง แต่ขณะนี้มีเพียงคู่มือครูหลักภาษา ม.ศ.1 และแบบฝึกหัดสำหรับนักเรียนชั้น ม.ศ.1 เท่านั้น

สำหรับปัญหาเนื้อหาที่นำมาให้เรียนวิชาเลือกภาษาไทย 31 (ไทยธุรกิจ) นั้น ครูและหัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่ประสบปัญหาขาดประสบการณ์และความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่นำมาให้เรียน ในการสอนวิชาเลือกภาษาไทย 31 มีแนวโน้มไปในทางการใช้ภาษาให้เป็นประโยชน์แก่การประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นงานที่ต้องใช้ภาษาในวงการธุรกิจทั่ว ๆ ไป จึงจำเป็นต้องฝึกฝนนักเรียนในด้านการใช้ภาษาเขียนเป็นพิเศษ เช่นหนังสือเชิญประชุม จดหมายโต้ตอบ จดหมายธุรกิจ หนังสือราชการ ขอความเชิงโฆษณา การจัดทำวารสาร ฯลฯ การสอนเหล่านี้นอกเหนือไปจากเนื้อหาการสอนวิชาต่าง ๆ ในหมวดภาษาไทย ครูส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนวิชานี้มาโดยตรง และเป็นเรื่องที่เขาใจยาก ต้องใช้เวลาศึกษานานพอสมควร และตำรับตำรา

²รัชฎาพรณ เศรษฐวิวัฒน์, "ทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรสงครามที่มีต่อวิชาภาษาไทย" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506).

ที่ไซคนควาประกอบการเรียนการสอนวิชาที่มีไม่มากนัก จึงเป็นปัญหาสำหรับครูที่สอนอย่างมาก และมักไม่ค่อยมีใครจะเต็มใจสอนวิชานี้ด้วยความสมัครใจอย่างแท้จริง

ปัญหาหนังสือที่กำหนดให้อ่านวิชาเลือกภาษาไทย 22 และ 32 (การอ่านและพิจารณาหนังสือ) ครูผู้สอนวิชาที่ส่วนใหญ่ประสบปัญหา หองสมุดของโรงเรียนไม่มีหนังสือที่กำหนดให้อ่าน ซึ่งนับว่าเป็นผลเสียอย่างมาก เพราะวิชานี้มีความมุ่งหมายที่จะส่งเสริมการอ่านของนักเรียนให้กว้างขวางขึ้น Monks ไคกล่าววว่า หองสมุดของโรงเรียนมัธยมแบบประสมมี 2 แบบ แบบหนึ่งโรงเรียนจะมีหองสมุดที่มีหนังสือแต่เฉพาะทางด้านวิชาการ ส่วนอีกแบบหนึ่งหองสมุดจะมีลักษณะเป็นเพียงหองสมุดเพื่อจะแนะนำให้นักเรียนรู้จักหนังสือต่าง ๆ ตลอดจนวิธีใช้หนังสือเหล่านั้นเท่านั้น แต่มีบางโรงเรียนที่มีหองสมุดที่มีลักษณะทั้ง 2 อย่างนี้รวมกัน³ ดังนั้นจากการวิจัยที่พบในครั้งนี้จะเห็นว่าหองสมุดของโรงเรียนอาจจัดอยู่ในลักษณะแรก

เกี่ยวกับเอกสารประกอบการเรียนการสอน คู่มือครู และแบบฝึกหัด นอกจากชั้น ม.ศ.1 แล้ว ทั้งครูและนักเรียนเห็นว่ามีอยู่น้อย ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของทวีศักดิ์ ญาณประทีป ที่พบว่าครูผู้สอนวิชาภาษาไทยมีปัญหาในด้านการหามาของคู่มือครู แบบฝึกหัด และหนังสืออ่านประกอบความรู้ของครูและนักเรียน⁴ นอกจากนี้ จุไรรัตน์ หมั่นพงษ์สถาพร ยังพบว่าทั้งครูในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมสามัญต้องการความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ในด้านการจัดทำเอกสารประกอบการสอนให้ครูเป็นอันดับแรก⁵ ในเรื่องเอกสารประกอบการเรียนการสอน คู่มือครูและแบบฝึกหัดนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าหัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่เห็นว่า โดยเฉลี่ยแล้วมีพอสมควร ซึ่งทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่ไม่ได้สอนวิชาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จึงมองไม่เห็นปัญหานี้

³The National Foundation for Educational Research in England and Wales, *op. cit.*, p. 99.

⁴ทวีศักดิ์ ญาณประทีป, "การสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายในจังหวัดราชบุรี" (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514).

⁵จุไรรัตน์ หมั่นพงษ์สถาพร, เรื่องเดิม.

ในการใช้อุปกรณ์การสอนของครูและหัวหน้าสายวิชานั้น ปรากฏว่าโดยเฉลี่ยแล้ว ทั้งครูและหัวหน้าสายวิชาไม่ค่อยได้ใช้อุปกรณ์ โดยเฉพาะหัวหน้าสายวิชาแทบจะไม่ได้ใช้เลย ซึ่งผลข้อนี้ตรงกันกับความคิดเห็นของนักเรียน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากปัญหาทางโรงเรียนมี อุปกรณ์ไม่เพียงพอ ซึ่งปัญหานี้ตรงกับที่ ประภาศรี สุกบรรทัด ได้ทำการวิจัยไว้และพบว่า ปัญหาการสอนของครูส่วนมากคือขาดอุปกรณ์การสอน⁶ และจากผลการวิจัยของ วารุณี พลบูรณ์ ปรากฏว่า ครูต้องการอุปกรณ์การสอนมาก แต่ไม่มีงบประมาณในการจัดทำ⁷ ส่วนบริการทางด้านอุปกรณ์ที่ครูส่วนใหญ่ต้องการจะให้มีขึ้นคือ ศูนย์วัสดุอุปกรณ์ที่โรงเรียนจะยืมมาใช้ได้ ซึ่ง บริการชนิดนี้ที่ประเทศมาเลเซียได้มีการจัดตั้งขึ้นเรียกว่าศูนย์อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา (Audio Visual Aid Regional Centres) ตามภาคต่าง ๆ ของมลายู เพื่อเป็นแหล่งผลิตและ จัดหาวัสดุอุปกรณ์การศึกษาทางโสตทัศนศึกษาสำหรับโรงเรียน ทั้งนี้ เป็นการแก้ปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์การสอน⁸

การใช้กิจกรรมการสอนนั้นพบว่า ครูและหัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่ใช้การบรรยาย เนื้อหาตามบทเรียน และการอธิบายประกอบการซักถาม ส่วนการเชิญวิทยากรมาบรรยายนั้น ครูจัดทำน้อยที่สุด ซึ่งผลข้อนี้ตรงกันกับความเห็นของนักเรียน แต่จากการวิจัยของ คำรง กล่าพากร ปรากฏผลว่านักเรียนไม่ชอบครูที่สอนแบบบรรยาย เพราะทำให้การเรียนการสอน น่าเบื่อหน่าย นักเรียนชอบครูที่มีการสอนสนุก ๆ โดยนักเรียนให้เหตุผลว่า การสอนที่ทำให้ บทเรียนสนุกสนานสนใจช่วยทำให้เรียนภาษาไทยดีขึ้น⁹ นอกจากนี้ นลินี เกษรอังกูร ยังพบว่า

⁶ประภาศรี สุกบรรทัด, "การสำรวจการสอนวิชาหลักภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นสายสามัญในจังหวัดพระนคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508).

⁷วารุณี พลบูรณ์, "การสอนวิชาทักษะทางภาษาไทยในประโยคประถมศึกษาตอนต้น;" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2513).

⁸ซงค วังชันช, เรื่องเดิม.

⁹คำรง กล่าพากร, "ทัศนคติของนักเรียนฝึกหัดครู ปก.ศ.ต้นที่มีต่อวิชาภาษาไทย" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2507).

นักเรียนต้องการให้ครูจัดกิจกรรมประกอบการเรียนให้มากขึ้น ถ้าครูสอนโดยขาดกลวิธีในการสอน เด็กจะไม่สนใจในบทเรียน การเรียนรู้ และทักษะต่าง ๆ ก็ไม่เกิดขึ้น¹⁰

ทางด้านการศึกษาวิจัยพบว่า ทั้งครูและหัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่ไม่สามารถวัดผล การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยได้ทุกด้านตามความมุ่งหมายของการสอนภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ จุไรรัตน์ หมั่นพงษ์สถาพร ที่พบว่าครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมแบบ ประสมนั้น มีความต้องการที่จะให้ศึกษานิเทศก์แนะนำเทคนิคการสร้างข้อทดสอบแบบต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายและให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด และช่วยให้ข้อสอบชัดเจนขึ้นแจ้งให้ ครูเข้าใจในกระบวนการวัดผลการเรียนการสอนด้วย¹¹ เป็นที่น่าสังเกตว่าครูภาษาไทยใน โรงเรียนมัธยมแบบประสมมีความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลการเรียนการสอนของนักเรียน กล่าวคือ ครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การวัดผลไม่ใช่เพื่อการเลื่อนชั้นแต่เพียงอย่างเดียว แต่การวัดผลยังมีวัตถุประสงค์อย่างอื่นด้วย เช่น เพื่อทราบจุดประสงค์ของการสอน ว่าได้ผลสมความมุ่งหมายที่ตั้งไว้เพียงใด

สำหรับวิธีการวัดผลวิชาวรรณคดีไทย หลักภาษา การใช้ภาษา และวิชาเลือกภาษาไทย 21, 22, 31 และ 32 ในด้านความรู้ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ โดยเฉลี่ยแล้ว ครูทำค่อนข้างมาก ส่วนการวัดความสามารถของนักเรียนทางด้านการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผลครูทำอยู่ปานกลาง แต่เป็นที่น่าสนใจสำหรับหัวหน้าสายวิชานั้น วัด ความสามารถในด้านต่าง ๆ โดยเฉลี่ยทำค่อนข้างมาก ซึ่งทั้งนี้ครูสอนอาจตอบตามที่ใดปฏิบัติ จริง แต่หัวหน้าสายวิชาอาจตอบโดยยึดถือหลักวิชาวัดผลตามทฤษฎีประกอบด้วย

วิชาเลือกภาษาไทย 21, 22, 31 และ 32 จากความคิดเห็นของครูและหัวหน้าสาย วิชา ปรากฏว่าครูและหัวหน้าสายวิชาได้เห็นถึงความสำคัญของวิชาเลือกในอันที่จะช่วยให้

¹⁰ นลินี เกษรอังกูร, "การศึกษาเรื่องการเรียนรู้ภาษาไทย การสอนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2512"

¹¹ จุไรรัตน์ หมั่นพงษ์สถาพร, เรื่องเดิม.

นักเรียนมีความรู้ทางภาษาไทยกว้างขวางขึ้น เพื่อเป็นการสนองความสามารถ ความสนใจ ของนักเรียน และเพื่อส่งเสริมความรู้ของนักเรียนให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อ สำหรับ นักเรียนนั้นที่มาเลือกเรียนก็เพราะเห็นว่า เนื้อหา มีประโยชน์ต่อการศึกษาคือ Burgess ได้ กล่าวไว้ว่า การเรียนวิชาเลือกในโรงเรียนมัธยมแบบประสมนั้น จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมี ความรู้เป็นพิเศษ และมีความสามารถกว้างขวางในวิชาเลือกเฉพาะนั้น อย่างไรก็ตามวิชา เลือกบางวิชาอาจจะมีครูที่มีความเชี่ยวชาญพิเศษมาสอนโดยเฉพาะ นอกจากนี้ในการวางแผน การสอนยังต้องเตรียมสำหรับเด็กวัยรุ่นให้ตรงกับพัฒนาของเด็กแต่ละชั้นด้วย¹²

ในด้านการปรับปรุงการสอนภาษาไทย ครูและหัวหน้าสายวิชามีความเห็นว่สำหรับ อุปกรณ์การสอนนั้นควรมีการส่งเอกสารจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน และเพิ่ม งบประมาณเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ ซึ่งความต้องการนี้ตรงกับผลการวิจัยของ จุไรรัตน์ หมั่นพงษ์สถาพร ที่พบว่าครูในโรงเรียนมัธยมแบบประสมที่สอนภาษาไทยต้องการให้จัดส่งเอกสารทางวิชาและ ความเคลื่อนไหวทางวิชาการให้ครูทราบ¹³

ในเรื่องการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการสอนของครูนั้น ทั้งครูและหัวหน้าสายวิชา มี ความเห็นว่า ควรส่งครูเข้าอบรมเป็นครั้งคราว ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ สกฤตน์ พูลสวัสดิ์ ที่พบว่าครูภาษาไทยส่วนใหญ่ต้องการให้มีการอบรมและสัมมนามากที่สุด¹⁴ และตรงกับกับผลการวิจัยของ ทวีศักดิ์ ญาณประทีป เช่นเดียวกัน¹⁵ การให้การอบรมนั้นนอกจากอบรมครูประจำการ (Inservices Training) แล้ว Miles ยังมีความเห็นว่า หัวหน้า

¹²Tyrrell Burgess, Inside Comprehensive Schools, (London: Her Majesty's Stationary Office, 1970), p. 106.

¹³จุไรรัตน์ หมั่นพงษ์สถาพร, เรื่องเดิม.

¹⁴สกฤตน์ พูลสวัสดิ์ "การศึกษาคนคว่าเกี่ยวกับการสอนวิชาภาษาไทยระดับ ประกาศนียบัตรการศึกษาในสถาบันฝึกหัดครูทั่วประเทศ พ.ศ. 2507" (ปริญญานพนธ์การ ศึกษาหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2508).

¹⁵ทวีศักดิ์ ญาณประทีป, เรื่องเดิม.

แผนกวิชาและครูเก่าในสายวิชานั้น ๆ ควรมีหน้าที่ให้การอบรมแก่ครูใหม่ในสายวิชาด้วย¹⁶

ขอเสนอแนะ

จากสิ่งต่าง ๆ ที่ค้นพบในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยใคร่จะเสนอแนะขอปรับปรุงแก่ผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทย
ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมแบบที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพดีขึ้นดังต่อไปนี้คือ

ขอเสนอแนะต่อโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม

1. เนื่องจากมีครูภาษาไทยเพียงครึ่งหนึ่งของจำนวนครูทั้งหมดเท่านั้นที่ได้ศึกษา
เรื่องการจัดการศึกษา หลักสูตรและการวัดผลเฉพาะในหมวดภาษาไทยอย่างกระจ่างชัด
ดังนั้นทางโครงการควรจะได้จัดให้มีการชี้แจงให้ครูเข้าใจถึงเรื่องเหล่านี้ เพื่อให้ครูได้
เข้าใจสภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมแบบ 1 ทั้งนี้ อาจจัดทำได้
โดยศึกษานิเทศกรรมสามัญศึกษาเชิญครูที่สอนภาษาไทยเข้าประชุมใหญ่เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับ
เรื่องการจัดการศึกษา หลักสูตรและการวัดผล หรือเมื่อมีการอบรมครูภาษาไทยแต่ละครั้ง
ศึกษานิเทศกรรมควรชักชวนความเข้าใจในเรื่องนี้โดยเฉพาะครูใหม่ที่เพิ่งเข้าทำการสอนเป็น
ปีแรก และหรือขณะที่ศึกษานิเทศไปนิเทศการสอนตามโรงเรียนต่าง ๆ ควรได้มีการชี้แจง
เรื่องเหล่านี้ให้ครูที่สอนภาษาไทยเข้าใจโดยตลอด

2. ปัญหาการขาดประมวลการสอนประกอบวิชาในหลักสูตร เอกสารประกอบการ
เรียนการสอน คู่มือครูและแบบฝึกหัด ซึ่งเป็นปัญหาที่ครูทุกระดับชั้นประสบอยู่ รวมทั้งครูที่
สอนวิชาเลือกภาษาไทยด้วย ดังนั้นทางฝ่ายศึกษานิเทศกรรมควรจัดทำประมวลการสอน เอกสาร
ประกอบการเรียนการสอน คู่มือครูและแบบฝึกหัดให้ครบทุกวิชา เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นเครื่อง
มืออันสำคัญยิ่งของครูที่จะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ และโดยเฉพาะเป็นโรงเรียนในโครง-
การซึ่งมีหลักสูตรและการเรียนการสอนที่ได้รับการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงไปจากโรงเรียน
ธรรมดา ครูจึงจำเป็นต้องอาศัยสิ่งเหล่านี้เป็นแนวทางในการสอน

¹⁶ Margaret Miles, op. cit., p. 36.

3. ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาวิชาในหมวดภาษาไทยให้สนองต่อความสามารถและความสนใจของนักเรียน ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาที่ควรปรับปรุงใหม่คือ วิชาหลักภาษาครูทุกระดับชั้นมีปัญหาว่าเนื้อหาที่เรียนซ้ำซากและคล้ายคลึงกัน วิชาวรรณคดีไทยหนังสือแบบเรียนทุกระดับชั้น และวิชาเลือกภาษาไทย 21 มีคำอธิบายน้อยเกินไป

4. ควรจัดอบรมครูภาษาไทยเป็นครั้งคราวทั่วถึงกันและสม่ำเสมอ โดยเฉพาะครูใหม่ที่เพิ่งจะเข้ามาอยู่ในโครงการโรงเรียนมัธยมแบบประสม ก่อนการอบรมควรแจ้งให้ครูและโรงเรียนทราบล่วงหน้าถึงวัตถุประสงค์เฉพาะของการอบรม ควรมีการสำรวจความคิดเห็นและความต้องการของครูก่อนมีการอบรม เพื่อให้การอบรมได้รับผลสมรรถที่สุด ปัญหาของครูที่สอนวิชาการใช้ภาษาชั้น ม.ศ.1 และวิชาเลือกภาษาไทย 31 คือขาดประสบการณ์และความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่นำมาให้เรียน ดังนั้นการอบรมในบางโอกาสควรจัดขึ้นสำหรับแต่ละวิชาโดยเฉพาะ และควรเป็นการอบรมระยะยาวเพื่อให้ครูที่สอนวิชานั้น ๆ มีความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่ตนเองสอนอย่างแท้จริง

5. เนื่องจากบริการแนะแนวมีส่วนสำคัญในการเลือกวิชาเรียนของเด็ก และมีปรากฏอยู่เสมอว่า มีเด็กจำนวนมากที่เลือกเรียนวิชาที่ตัวเองไม่ถนัดและสนใจ ดังนั้นทางโครงการควรจะได้จัดให้มีแบบทดสอบ (test) เพื่อใช้ทดสอบความถนัด ความสนใจ และความสามารถ โดยมีเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบที่มีมาตรฐาน ซึ่งสามารถที่จะวัดสิ่งดังกล่าวได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ทั้งนี้ เพื่อช่วยลคอัตรานักเรียนที่เลือกวิชาเรียนไม่ตรงกับความถนัด ความสนใจ และความสามารถของตนเองให้น้อยลง

ขอเสนอแนะต่อผู้บริหารโรงเรียน

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพสูง โดยจัดอาคารสถานที่เรียน อุปกรณ์และห้องสมุดอย่างครบครัน สำหรับอาคารเรียนควรมีห้องภาษาไทย ในคานอุปกรณ์การสอนนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรจัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ มาให้ หรือส่งเสริมให้ครูร่วมกันจัดทำขึ้นใช้ร่วมกัน และสำหรับอุปกรณ์การสอนที่มีอยู่ในโรงเรียน เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ (Overhead Projector) หรือเครื่องฉายสไลด์ต่าง ๆ ควรให้ครูได้มีโอกาสเรียนรู้ถึงวิธีใช้อย่างง่าย ๆ โดยมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ทางด้านนี้เป็นผู้ให้ความรู้ เพื่อว่าเมื่อครูต้องการใช้จะได้ใช้ได้ทันที นอกจากนี้

ผู้บริหารโรงเรียนควรร่วมมือกับโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องจัดตั้งศูนย์วัสดุอุปกรณ์ขึ้น เพื่อรวบรวม จัดหา หรือผลิตอุปกรณ์ขึ้นใช้ และเปิดโอกาสให้ครูโรงเรียนต่าง ๆ ยืมใช้ได้ สำหรับห้องสมุดนั้นทางโรงเรียนควรมีห้องสมุดสำหรับครูภาษาไทย และห้องสมุดสำหรับนักเรียน ซึ่งมีหนังสือแบบเรียน หนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทย และหนังสือสำหรับคนควาต่าง ๆ อย่างครบถ้วน จากการวิจัยพบว่าครูที่สอนวิชาเลือกภาษาไทย 22 และ 32 (การอ่านและพิจารณาหนังสือ) ประสบปัญหาห้องสมุดไม่มีหนังสือที่กำหนดให้อ่านทางคานผู้บริหารโรงเรียนควรจัดหาหนังสือเหล่านี้ให้มากยิ่งขึ้นเพียงพอ เพื่อที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุความมุ่งหมายให้มากที่สุด

2. ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมการสอนประเภทต่าง ๆ เพื่อที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนยิ่งขึ้น เช่น สนับสนุนให้เชิญวิทยากรที่ทรงคุณวุฒิในวิชานั้น ๆ มาบรรยายในบางโอกาส สนับสนุนให้ครูจัดทัศนศึกษาประกอบการเรียนเป็นครั้งคราว และควรให้เด็กมีโอกาสวิจารณ์แสดงความคิดเห็นโดยเฉพาะในเวลาเลือกภาษาไทย

3. ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสปรับปรุงการสอนภาษาไทยให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ เช่น ให้โอกาสครูในการลาศึกษาต่อ หรือจัดให้ครูได้เข้ารับการอบรมเป็นครั้งคราว โดยเฉพาะครูใหม่ควรมีโอกาสได้เข้ารับการอบรมทุกคน

4. ผู้บริหารโรงเรียนควรจะได้ทำความเข้าใจกับครูแนะแนวและครูอื่น ๆ ว่าควรจะเป็นแต่เพียงผู้ช่วยนักเรียนให้ได้ตระหนักถึงความสามารถและความสนใจอันแท้จริงของตน และตัดสินใจเลือกวิชาที่ตนถนัดและสนใจด้วยตัวเอง ทั้งนี้ เพราะปรากฏว่ามีนักเรียนจำนวนไม่น้อยที่เลือกเรียนวิชาเลือกในหมวดภาษาไทยโดยได้รับคำแนะนำจากครูแนะแนวและครูอื่น ๆ ทั้งที่ตัวนักเรียนเองไม่มีความสนใจในวิชาภาษาไทยเลย

ขอเสนอแนะต่อครูผู้สอนวิชาภาษาไทย

1. ครูควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษา หลักสูตร และการวัดผลในหมวดภาษาไทยอย่างละเอียด เพื่อจะได้เข้าใจสภาพการเรียนการสอนที่ปฏิบัติจริง ๆ

2. ครูภาษาไทยควรใช้อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมากขึ้น และควรจัดหาอุปกรณ์เพิ่มขึ้นจากที่โรงเรียนจัดหาไว้ เช่น ผลิตอุปกรณ์การสอนด้วยตนเอง ติดขอเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทยจากหน่วยราชการต่าง ๆ

3. ครูควรเป็นมุมมองเห็นคุณค่าของการจัดกิจกรรมประกอบการสอน และให้ความรู้ในด้านการจัดกิจกรรมเพื่อให้ภาษาไทยดีขึ้นอยู่เสมอ โดยหาความรู้จากหนังสือ เอกสารต่าง ๆ ตลอดจนหาอบรมเพิ่มเติมความรู้ นำประสบการณ์ที่ได้มาใช้ในการสอน และนำความคิดเห็นใหม่ ๆ มาใช้ทดลองด้วย การจัดกิจกรรมนอกจากจะจัดในห้องเรียนแล้ว อาจจัดนอกห้องเรียน เช่น โรงอาหาร ห้องประชุม และห้องสมุด

4. ในด้านวิธีวัดผลวิชาต่าง ๆ นั้น นอกเหนือขึ้นจากการวัดด้านความรู้ ความเข้าใจและการนำไปใช้แล้ว ครูควรวัดความสามารถของนักเรียนในด้านการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผลด้วย เพื่อให้การเรียนการสอนภาษาไทยมีประสิทธิภาพมากที่สุด หากครูไม่เข้าใจวิธีวัดผลดังกล่าว ครูก็ควรจะศึกษาหาความรู้จากหนังสือวัดผลต่าง ๆ หรือขอคำแนะนำจากศึกษานิเทศก์วิชาภาษาไทย

5. ตัวครูสอนวิชาภาษาไทยเองควรสนใจไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ในด้านเนื้อหาและวิธีสอนทั้งวิชาภาษาไทยบังคับและวิชาเลือก

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรจะมีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนแต่ละวิชาในหมวดวิชาภาษาไทย
2. ควรจะมีการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบเรียนเพิ่มเติมในวิชาภาษาไทย
3. ควรจะมีการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาภาษาไทยของโรงเรียนมัธยมแบบประสมกับโรงเรียนมัธยมสายสามัญ
4. ควรจะมีการวิจัยทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมแบบประสม
5. ควรมีการศึกษาปัญหาอื่น ๆ ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมนอกเหนือไปจากหมวดวิชาภาษาไทย